

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Sisäisen turvallisuuden ohjelma

Ritva Viljanen
15.4.2008

Turvallinen ja moniarvoinen Suomi

14.4.2008

Sisäisen turvallisuuden ohjelman
tavoite:

Suomi on Euroopan
turvallisin maa vuonna
2015

Sisäisen turvallisuuden haasteet

Alkoholin lisääntynyt käyttö

Alkoholi suurin yksittäinen tekijä väkivallan, onnettomuuksien ja tapaturmien taustalla

Syrjäytyminen

- ❑ Sisäisen turvallisuuden suurin uhka
- ❑ Uutena ilmiönä ylisukupolvinen syrjäytyminen - ongelmien periytyminen
- ❑ Köyhyys, ongelmien kasaantuminen, moniongelmaisuus
- ❑ Syrjäytyminen koulutuksesta ja työmarkkinoilta

Väkivallan määrän lisääntyminen

- ❑ Joka 3. päivä kuolee ihminen henkirikoksen uhrina
- ❑ Joka 2. viikko kuolee nainen perheväkivallan uhrina
- ❑ Joka päivä hakataan noin 50 naista
- ❑ Vanhuksiin kohdistuva väkivalta kasvaa
- ❑ Maahanmuuttajiin kohdistuva väkivalta kasvaa

Onnettomuuksien ja tapaturmien määrään lisääntyminen

- ❑ Vuosittain tapahtuu lähes miljoona vammaan johtanutta tapaturmaa
- ❑ Vuosittain kuolee
 - Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa noin 2 700 ihmistä
 - Liikenteessä alle 400 ihmistä
 - Työtapaturmissa 40-50 ihmistä
 - Tulipaloissa noin 100 ihmistä

Suuronnettomuuksien kasvava uhka

- ❑ Väestö siirtyy kasvukeskuksiin, ja suuronnettomuuksien riski kasvaa
- ❑ Merellä pahin skenaario öljyä tai kemikaalia kuljettavan aluksen ja matkustajalaivan yhteentörmäys
- ❑ Maalla laajoja tuhoja aiheuttava myrsky

Uhkana järjestäytyneen rikollisuuden vahvistuminen

- ❑ Kansainvälistä, rajat ylittävää
- ❑ Valmius käyttää väkivaltaa
- ❑ Liittyy Suomessa yleensä huumausainekauppaan, paritukseen, rahanpesuun, ihmissalakuljetukseen sekä rakennustoimintaan ja työvoiman välitykseen
- ❑ Käyttää yhä enemmän hyväksi laillista liiketoimintaa

Tietoverkkorikollisuus

Tietoverkoissa huomattavat mittasuhteet saavuttanut rikollinen infrastruktuuri

- Suuri osa piilorikollisuutta
- Globaalia
- Uudet rikollisuuden muodot ja perinteisten rikosten tekeminen uudella tavalla
- Nopeata
- Osaavaa
- Blogalisaatio-virtuaaliyhteisöt

Yhteiskunnan lisääntyvä haavoittuvuus

- ❑ Taustalla yhteiskunnan lisääntyvä riippuvuus järjestelmistä
- ❑ Vaikea soveltaa perinteisiä riskinhallintakeinoja
- ❑ Kuka omistaa ja hallitsee riskin?

Monikulttuurisuuden haaste

- ❑ Maahanmuuttajien kotoutumisen onnistumisen tärkeys
- ❑ Ongelmia: syrjintä, rasismi, palvelujen saatavuus
- ❑ Maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen rikollisuuden taustalla samoja syitä kuin valtaväestön edustajilla, jotka syyllistyvät rikoksiin

Terrorismi ja väkivaltainen radikalisoituminen

- ❑ Suomeen ei kohdistu terrorismin uhkaa
- ❑ Tilanteeseen vaikuttaa
 - ❑ Kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistuminen
 - ❑ Ääri-islamistien kohdevaltioiden Suomessa olevat intressit
 - ❑ Mahdolliset puutteet turvallisuusjärjestelyissä

Sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteet ja ehdotetut toimenpiteet

Ohjelman vahvuus laaja osallistuminen ja vahva asiantuntemus valmistelussa

Yhteensä lähes 200 asiantuntijaa

- 12 ministeriön edustajia
- 22 viraston ja laitoksen edustajia
- 23 järjestön edustajia
- 3 tutkimuslaitoksen edustajia
- Suomen Kuntaliiton edustajia

Sisäisen turvallisuuden yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Ehkäistään syrjäytymistä ja torjutaan alkoholihaittoja

- Alkoholin kokonaiskulutus lasketaan vuoden 2003 tasolle tai sen alle alkoholiveroa korottamalla
- Tehostetaan varhaista puuttumista ja vakiinnutetaan varhaisen puuttumisen toimintamallit
 - Esimerkkeinä Ankkurimalli Hämeenlinnassa, Valomerkkimalli Kaarinassa, valtakunnallinen Tulipysäkkimalli
- Luodaan edellytyksiä järjestöjen tehokkaalle toiminnalle syrjäytymisen ennalta ehkäisemisessä

Kehitetään koulutusta ja osaamista

- Jokainen oppilas suorittaa turvallisuuskortin osana peruskoulutusta
- Viranomaisten osaamista väkivaltaan liittyvissä asioissa parannetaan
 - Uhrin tunnistaminen, kunniaan liittyvä väkivalta, tyttöjen ympärileikkausten ehkäisy,
- Annetaan lapsille turvataitokasvatusta
 - Lisätään lapsen kykyä suojata itseään esim. grooming -tapauksissa
- Ammattikoulutuksessa annetaan perusvalmiudet turvallisuuden edistämiseen ja turvallisuussuunnitteluun
- Suuronnettomuuksiin varaudutaan koulutusta kehittämällä
 - Yhteiset koulutusjaksot, kansallinen harjoitusohjelma

Kehitetään sisäisen turvallisuuden tutkimusta

- Parannetaan väkivaltaa koskevaa tietopohjaa
 - Osoitinjärjestelmät, tutkimuksen koordinointi, säännölliset uhritutkimukset
- Liitetään avohoidon tilastointiin tapaturmien ja väkivallan seuranta
- Toteutetaan yhteinen tutkimusohjelma elinkeinoelämän kanssa

Kehitetään tilannekuvatoimintaa

- Luodaan aluehallintoon poikkihallinnollinen tilannekuvajärjestelmä
- Tuetaan alue- ja paikallishallinnon ennakoivan tilannekuvan muodostumista
- Laaditaan säännöllisesti tilannekuva elinkeinoelämän ja yritysten tarpeisiin

Kehitetään paikallista turvallisuussuunnittelua

- Turvallisuussuunnitelmat käsitellään kautta maan valtuustoissa viimeistään vuoden 2010 aikana
- Varmistetaan alueellinen sisäisen turvallisuuden yhteistyö
- Varmistetaan harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelut
- Otetaan yhteisöllisyyden kannalta tärkeä kylätoiminta mukaan turvallisuussuunnitteluun
- Otetaan maahanmuuttajat ja etniset vähemmistöt mukaan turvallisuussuunnitteluun

Otetaan turvallisuusseikat huomioon rakennetun ympäristön suunnittelussa

- Valmistellaan työhön opastava manuaali ja verkkosivusto
- Järjestetään koulutusta ja tiedotusta

Sisäisen turvallisuuden eri alueita koskevat tavoitteet ja toimenpiteet

Parannetaan kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuutta

- Laaditaan tapaturmien ehkäisylle yhteiset periaatteet, toimintatavat ja tavoitteet
- Vähennetään kohtaamis- ja suistumisonnettomuuksia ja lisätään alkoholukon käyttöä
- Selvitetään eri rahoitusmahdollisuudet kodin turvallisuustekniikan käytönoton lisäämiseksi
- Varustetaan hoiva- ja huoltolaitokset automaattisilla sammutuslaitteistoilla eli sprinklereillä

Maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen turvallisuus paranee

- Puututaan tehokkaasti rasistisiin rikoksiin
- Parannetaan maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistön tietoisuutta Suomen lainsäädännöstä ja palvelujärjestelmästä
- Otetaan etnisten vähemmistöjen asiat osaksi palvelujen ja toiminnan suunnittelua
- Edistetään etnisten vähemmistöjen edustajien rekrytoitumista julkisen sektorin tehtäviin
- Selvitetään vähemmistöuskontojen opetuksen kokonaistilanne

Väkivalta vähenee

- Kehitetään Lastentalo-toimintamalli seksuaalisen ja fyysisen väkivallan uhriksi joutuneiden lasten auttamiseksi
- Selvitetään alle 2-vuotiaina epäselvissä olosuhteissa kuolleiden lasten tarkka kuolinsyy
- Parannetaan rikoksen uhrin palveluja valtakunnallistamalla turvakoti- ja rikosuhripäivystyksen toiminta
- Kriminalisoidaan Grooming eli netissä tapahtuva lapsen seksuaalisen hyväksikäytön valmistelu
- Vahvistetaan lähisuhde- ja perheväkivallan resursseja ja koordinaatiota

Lisätään kilpailukykyä parantamalla yritystoiminnan turvallisuutta

- Laajennetaan pelastussuunnitelmat kattamaan rikosturvallisuusasiat
- Luodaan yhteinen yritysturvallisuuskriteeristö yrityksille
- Välitetään yrityksille tietoa turvallisuusasioista yhden luukun periaatteella -
Turvallisuusportaali
- Selvitetään tarve perustaa kansallinen tietoliikenneturvallisuusviranomaisen

Ehkäistään suuronnettomuuksia ja ympäristötuhoja

- Selvitetään öljyntorjuntakapasiteetin vahvistamista kahdella monitoimialuksella ensi vuosikymmenellä
- Perustetaan öljyntorjuntavarikkojärjestelmä
- Laaditaan yhteinen riskianalyysi, jonka pohjalta kehitetään torjuntaan tarvittavia voimavaroja

Parannetaan rajaturvallisuutta ja tullivarmuutta, estetään laitonta maahantuloa

- Lisätään viranomaisten välistä yhteistyötä ja yhteistyötä sidosryhmien, ulkomaan edustustojen ja yhdyshenkilöiden kanssa
- Kohdennetaan tavara- ja matkustajaliikenteen tarkastuksia riskianalyysin perusteella
- Laaditaan yhteistyössä järjestöjen kanssa laittoman maahantulon vastainen toimintasuunnitelma

Estetään ihmiskauppaa ja siihen rinnastettavaa rikollisuutta

- Lisätään tietoisuutta ihmiskaupasta ja sen ennalta ehkäisystä
- Yhtenäistetään ja selkeytetään ihmiskaupan ja sen kaltaisten rikosten määrittelyä
- Asetetaan riippumaton viranomaistaho ihmiskaupan vastaiseksi kansalliseksi raportoijaksi

Torjutaan järjestäytyntä rikollisuutta

- Torjuntatyö perustetaan yhteiseen, laaja-alaiseen ja reaaliaikaiseen tilannekuvaan
- Hyödynnetään laajasti yhdysmiestoimintaa
- Tehostetaan yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa
- Tehostetaan talousrikostorjuntaa
- Perustetaan poliisihallinnon yhteyteen henkilöturvallisuusyksikkö rikosprosessiin osallistuvien suojelemiseksi

Torjutaan tietoverkkorikollisuutta ja internetin käyttöön liittyviä riskejä

- Vahvistetaan poliisin ict-resursseja
- Luodaan nuorison huomioon ottavia virtuaalisen poliisitoiminnan malleja internetissä
- Lisätään tietoverkkorikollisuuteen liittyvää opetusta lainvalvontaviranomaisten perus- ja jatkokoulutuksessa
- Valmistellaan torjunnan tehostamisen edellyttämät ehdotukset lainsäädännön tarkistamiseksi
- Luodaan kanava, jota kautta voi helposti ilmoittaa poliisille verkkoon kohdistuvista uhkista tai niitä koskevista epäilyistä
- Selvitetään mahdollisuudet käyttää esitutkinnassa muiden viranomaisten omassa toiminnassaan keräämiä tietoja

Torjutaan terrorismia ja ennalta ehkäistään ääriliikkeiden laitonta toimintaa ja väkivaltaista radikalisoitumista

- Laaditaan terrorismin torjunnan strategia
- Selvitetään väkivaltaisen radikalisoitumisen nykytila Suomessa ja toteutetaan ennalta ehkäisyyn edellyttämä viranomaiskoulutus
- Luodaan yhteistyörakenteet viranomaisten välille ja kansalaisyhteiskunnan kanssa
- Lisätään väkivaltaista radikalisoitumista selvittävä tutkimustoiminta